

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การใช้และการตีความรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษากรณี
การขาดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอันเนื่องมาจากการ
คำพิพากษาให้จำคุก

ชื่อผู้เขียน : นายพรเทพ ชีมรัตน์มงคล

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศิริสมบูรณ์เวช ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ

ในการปฏิรูปการเมือง นอกจากจะทำได้โดยการทำให้มีการร่างรัฐธรรมนูญตามความต้องการของประชาชนจนถึงการรับรองรัฐธรรมนูญเพื่อประกาศใช้ให้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญยังเป็นองค์กรอิสระที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญมาตรา 255 เพื่อเป็นองค์กรวินิจฉัยสูงสุดตามรัฐธรรมนูญมีภาระกิจสำคัญเชื่อมโยงกับการใช้รัฐธรรมนูญ ครอบคลุมทั้งในส่วนการวินิจฉัยตีความ และการแก้ไขปัญหาจากการนำรัฐธรรมนูญไปใช้ โดยผลของการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมิได้มีผลผูกพันเฉพาะกรณี แต่มีผลผูกพันองค์กรอื่นของรัฐให้ต้องปฏิบัติตาม อันเป็นการสร้างหลักเกณฑ์ในทางรัฐธรรมนูญ

อำนาจหน้าที่หนึ่งของศาลรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญก็คือ การวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากการคำพิพากษาให้จำคุก ในขณะที่ดำรงตำแหน่งซึ่งคดีนี้เข้าสู่ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 36/2542 ให้ความหมายของถ้อยคำในรัฐธรรมนูญมาตรา 216 ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดเฉพาะตัวเมื่อ (4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก ให้หมายถึงต้องมีการจำคุกจริง โดยไม่รวมถึงการรอลงโทษ ซึ่งเป็นความหมายที่เบี่ยงเบนไปจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจึงต้องศึกษาหาเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญในบทบัญญัติดังกล่าวตลอดจน

การพิจารณาถึงสาระสำคัญเหตุผล และหลักเกณฑ์ในการตีความกฎหมายที่ตุลาการแต่ละท่านนำมาเป็นเกณฑ์ ในการตีความรัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบในการทำคำวินิจฉัย ส่วนตน รวมถึงกระบวนการในการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์ในทางกฎหมายที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตีความรัฐธรรมนูญจะต้องค้นหาจากรัฐธรรมนูญและนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องสอดคล้องกับเกณฑ์การตีความกฎหมาย อีกทั้งกระบวนการในการทำคำวินิจฉัย จะต้องกำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อันจะส่งผลให้คำวินิจฉัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญสำหรับเป็นแนวทางยึดถือสำหรับการเมืองในอนาคตต่อไป จากกรณีดังกล่าวเกณฑ์ในทางกฎหมายสำหรับศาลรัฐธรรมนูญ ก็คือรัฐธรรมนูญนั่นเอง

จากกรณีปัญหาที่พบจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงประกอบและกระบวนการในการคัดสรรตุลาการศาลรัฐธรรมนูญประกอบกับให้ศาลรัฐธรรมนูญมีโครงสร้างของหน่วยงานนี้มีหน้าที่ในการวิเคราะห์รัฐธรรมนูญมีวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และเปิดโอกาสให้มีการทำความเข้าใจของตุลาการเสียงข้างน้อยและเข้มงวดในการทำคำวินิจฉัย รวมไปถึงการเสนอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในบทบัญญัติดังกล่าวให้มีความชัดเจน

In order to reform the politics, a new Constitution was not only drafted and promulgated according to the will of the people as the supreme law of the land, but a Constitutional Court, an independent institution, is also created by Article 255 of the Constitution to render judgement on constitutional questions. Its critical functions include interpretation, rendering judgement, and resolving problems arising from the application of the Constitution. The decision of the Constitutional Court is not only binding upon the parties involved, but it also compels the government agencies to abide by its decision. As such a constitution principle is established. One of the authority under the jurisdiction of

the Constitutional Court is to determine the qualification of a person who was convicted by the judgement of the court of justice to imprisonment. The case was referred to the Constitutional Court and the decision of the Court was handed down in case No.36/2542; it was decided that the portfolio of a minister was terminated by being sentenced to imprisonment had be a real imprisonment, not just a deferred imprisonment. Such an interpretation would jeopardize the intent of the Constitution. It is therefore necessary to find the real intent of the provision concerned in the Constitution as well as the reasoning of each individual Constitution Court judges in giving the interpretation to the Constitution and the peocess of making their judgment. The study reveals that the rules for the interpretation of the Constitution should derive from the Constitution itself and they should be applied incondrent to the general principles of legal interpretation.

In addition, the process of making and writing the Court opinion should be articulated to set a precedent for future practice. As such it is believed that the judgement of the Court Would be more in line with the desire of the Constitution and can serve as an example for future politics. In such event it can be said the Constitutional Court is the Constitution itself.

In response to the problems found, it is recommended that the formation and the selection process of the Constitutional Court judges should be revised and the procedure for the trial by the Constitutional Court, an institution vested with the power to interpret the Constitution, should be regulated by the law passed by the legislature. The minority judges should be afforded the opportunity to express their dissenting opinions and notify the result of their decisions for the judgment. The provision of the Constitution in this respect should be amended for its clarity.